

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

คติจากฝน

ก่อนจ้งหัน

นี่ลูกหลาน ก่อนให้พรจะสอนเป็นเครื่องสะกิดใจทุกคนให้ทราบทั่วถึงกัน โดยยกพระที่ท่านตั้งอกตั้งใจปฏิบัติธรรมเพื่อความดีงามใส่ตัวเองโดยตรงแล้ว ปรกติของวัดนี้พระจะไม่เคยมาฉันครบตามจำนวนของพระที่มีอยู่ในวัดเลย จะขาดไปเป็นลำดับลำดับ องค์กรที่ขาดไปท่านไม่ฉัน การไม่ฉันคือท่านเร่งความดีใส่หัวใจท่าน การขบการฉันมาก ๆ ทำให้เป็นการเสริมทางธาตุชั้นแล้วก็เสริมกิเลสตัณหา พร้อมกับการเสริมความทะเยอทะยานมากขึ้น ท่านจึงตัดลง ๆ การขบการฉันของพระที่ตั้งใจปฏิบัติเพื่อมรรคผลนิพพานอย่างยิ่ง เช่นที่ปฏิบัติอยู่ในวัดนี้นั้น ทำตามแบบฉบับของพระพุทธเจ้าที่สอนโลกให้เป็นสัตว์ดีคนดี

วันนี้พระปรกติในวัดนี้ปีนี้มีพระ ๕๐ องค์ แต่วันนี้มาฉันจ้งหันเพียง ๒๒ องค์ ขาดไป ๒๘ องค์ ที่ขาดไปนั้นท่านเร่งภาวนาของท่าน ไม่ใช่ขาดไปนอนแผ่สองสรีระอยู่เฉย ๆ ท่านขาดไปเพื่อเร่งภาวนา เพราะการผ่อนอาหารซึ่งเป็นการเสริมกำลังของร่างกายนี้ เป็นการช่วยการภาวนาให้สะดวกยิ่งขึ้น จิตใจคล่องแคล่วว่องไวในการแก้ไขถอดถอนสิ่งชั่วช้าลามกทั้งหลายภายในใจออกเป็นลำดับ เพราะฉะนั้นท่านจึงอดอยู่เสมอ ๆ ไม่ค่อยลดละ สำหรับวัดนี้ไม่มีพระมาฉันครบจำนวนเลยนะ ขาดไป เช่น วันนี้ขาดไปถึง ๒๘ องค์ ท่านฉันเพียง ๒๒ องค์เท่านั้นในจำนวนพระ ๕๐ องค์ ให้ลูกหลานเอาไปพิจารณา

การกล่าวทั้งนี้ไม่ได้บอกว่าให้พากันอดข้าวอดน้ำอะไร ๆ นะ การฝึกกรรมเพื่อความเป็นคนดีต้องได้พยายามฝ่าฝืนสิ่งที่เราต้องการให้ลดน้อยลง ฝ่าฝืนสิ่งที่เราต้องการคือต้องการตามกิเลสนั้นแหละ ธรรมนั้นต้องได้ฝืนกันเรื่อย ๆ ฝืนแก้กิเลสแล้วฝืนบำเพ็ญตามธรรม วันนี้ลูกหลานให้ดูเสียนะ พระท่านภาวนาท่านทำอย่างนั้น ท่านไม่อยู่เร็ว ๆ ร้อน ๆ ท่านมีกฎมีเกณฑ์ตลอดเวลา อันใดไม่ดีท่านจะตัดออกทันที ๆ ทั้ง ๆ ที่อยากทำอยากไปอยากมาอยากพูดอยากจา อยากกินอยากดื่ม ท่านตัดออก ๆ อะไรที่จะทำให้เสีย ส่วนใดที่ดีท่านเสริมเข้ามา ๆ นี่ละวิธีการปฏิบัติเพื่อความเป็นคนดี เด็กดี ผู้ใหญ่ดี หญิงชายดี ทั่วประเทศไทยเราให้เป็นคนดี สมกับชื่อว่าเป็นลูกชาวพุทธ ต้องฝึกหัดตัดแปลงตัวเองเสมออย่าพากันปล่อยตามอารมณ์ของใจจะเสียผู้เสียคนไปวันละเล็กละน้อย แล้วก็เสียไปอย่างมากขนาดที่ว่าไม่มีราคาเลยมีเยอะ เพราะการปล่อยตามใจที่ชอบที่อยากที่ทะเยอทะยาน

นี่พูดธรรมะย่อ ๆ ให้ลูกหลานทั้งหลายได้ฟังเอาไว้ ให้จำไปฝึกกรรมตน อดบ้าง อิ่มบ้างเอาเถอะ ถ้าเพื่อความดีแล้วไม่เสียหาย ไม่ขาดทุนสูญดอก แต่สมบุญพูนผลเพื่อกิเลสตัณหาเพื่อฝืนเพื่อไฟเผาตนนี้อย่าพากันทำ ให้จำเอาไว้นะ วันนี้สอนอุบายวิธีการพระที่ท่านมาฉันที่นี้ท่านก็ฉันแต่เพียงเล็กน้อย ท่านไม่ได้ฉันเต็มอารมณ์แห่งความต้องการของพุงที่ทางรอไว้ นะ พุงนี้พอดีนอนนอนมันกางไว้แล้ว ทางรออาหารกล้วยหอมกล้วยไข่ทุกล้าง

ทุกอย่างมันกางไว้ แต่ธรรมชาติเอาไว้มันกางมากเกินไป มันจะกินบ้านกินเมือง พุงกางนี้ กินบ้านกินเมืองให้ลุ่มจมไต้นะ เรื่องพุงกางคือความไม่อิ่มพอ ได้เท่าไรยิ่งดียิ่งดีนยิ่งกิน ยิ่งกิน กินจนลิ่มเนื้อลิ่มตัว ด้วยอำนาจเป็นยักษ์เป็นผีครองบ้านครองเมือง ครองครอบครัว เหี้ยาเรือน แหกเหลวไปหมด กินไม่ถอย ๆ

ถ้าเป็นในครอบครัว ผัวก็ไม่พอกับเมีย เมียก็ไม่พอกับผัว หามาสัก ๒๐-๓๐ ผัว ๕๐ เมียเรื่อยไป นี่เรียกว่ากินครอบครัวเหี้ยาเรือน บ้านเรามีครอบครัวผัวเมียต่างกลืนกัน แบบนี้แล้วโลกนี้พินาศเป็นไฟ แล้วบ้านเมืองของเราถ้าปกครองกันด้วยวิธีการกลืนกินบ้าน กินเมืองอย่างนี้แล้ว โลกนี้ฉิบหาย เฉพาะเมืองไทยเรานี้กลืนแบบนี้แล้วลุ่มจมโดยไม่ต้องสงสัย เพราะฉะนั้นจึงอย่าให้มันกลืนนะ ให้มันกินแต่พอดี อย่างพระที่ท่านมาฉันจังหันนี้ ท่านฉันแต่น้อยนะ บางองค์จึบ ๆ แจบ ๆ ไม่ก็คำ พอทนได้ท่านทนเอา แต่ทางธรรมชาติเพื่อความดีงามท่านจะเร่งของท่านตลอด ให้ลูกหลานทั้งหลายจำเอาไว้นะ ที่พระท่านมาฉันเหล่านี้น่าท่านไม่ได้กางพุงมาฉันนะ ท่านฉันด้วยความจำเป็นพอบรรเทากันไปสำหรับธาตุชั้นธซึ่ง เป็นเครื่องมือใช้ทำประโยชน์ ท่านก็บรรเทากันไปเท่านั้นพอให้อยู่ได้วันหนึ่ง ๆ แต่ความดีนี้ พอกพูนขึ้นเป็นลำดับลำดับ

นี่ละคนจะดีเพราะการฝึกฝนอบรมตน ไม่ใช่เพราะการปล่อยตัว ให้จำเอาไว้นะลูก หลาน ดังตัวอย่างที่พระ วันนี้อันมองไม่เห็นเลย พระเต็มวัดมาฉันไม่กี่องค์ดูซิ ท่านฉันพอ บรรเทาเท่านั้นท่านไม่ได้ฉันมากมาย แม้ท่านจะมาฉันก็ฉันพอบรรเทาไปวันหนึ่ง บางองค์ ท่านอดมาหลายวันแล้วเพิ่งมาฉันวันนี้ก็มี บางองค์ก็ค่อยบรรเทาตัวเองไปเรื่อย ๆ ภาวนาไปเรื่อย ๆ อย่างนี้ก็ให้ลูกหลานทั้งหลายจำเอาไว้ อย่าปล่อยเนื้อปล่อยตัว เมืองไทยเราจะ เสียจริง ๆ นะ มองดูแล้วศาสนาจะไม่มีในใจของชาวไทยเราเลย หลวงตาเองเป็นผู้นำพี่น้อง ชาวไทยทุกวันนี้ทางศาสนา ทางด้านวัตถุตั้งที่เห็นกันอยู่ก็รู้สึกว่าเป็นห่วงใยมากนะ นี่เทศน์ สอนออกมาด้วยความห่วงใย ลูกหลานทั้งหลายให้พากันจำแล้วไปปฏิบัตินะลูกหลาน ต่อไป นี้จะให้ศีลให้พร

หลังจังหัน

ฝนตกตลอดคืนนะตกแบบนี้ ฝนตกแบบนี้ตลอดคืนเลย ดูซิมันตกนี้เข้าทำดินนะ จะ นำมาสอนพวกเราภายในวัดก็ได้ ฝนนี้ตั้งแต่เย็นเมื่อวานนี้มาเรื่อย พรำเบา ๆ จนกระทั่งเมื่อ ค่ำคืนนี้ไม่ได้ไปเดินจงกรมเลย มันพรำเบา ๆ แต่ทรมานไว้มันให้ไป นี่มันแบบที่ว่าขนาดนี้ กำลังหลับดี หลับลึกหลับน้อยครอก ๆ แครก ๆ อยู่จนตลอดรุ่งเลย ขนาดนี้หลับดีกลมดี มาก หลวงตาเป็นหัวหน้าใหญ่ก็เลยถูกกล่อมเหมือนกัน ลงเดินจงกรมไม่ได้ เจียบ ๆ มันจะ ไม่มีฝนแล้วมั้ง พอเดินออกไปยิบ ๆ แจบ ๆ โอ้ย ถอยกลับอีก เป็นอย่างนั้นเมื่อคืนนี้ เอามา คิด ตลอดรุ่งไม่มากตกตลอด ขนาดนี้กำลังหลับดี หลับลึกหลับน้อยกรนเล็กกรนน้อยครอก ๆ แครก ๆ อยู่ตามเสื่อตามหมอน ถ้าจะนั่งก็เจ็บเอว คือยังไม่ได้นั่งนะมันเจ็บเอวแล้ว ถ้านั่ง แล้วเจ็บเอวค่อยยังชั่ว ยังไม่ได้นั่งมันเจ็บเอวแล้ว

ที่นี้พูดถึงเรื่องฝนดินะ คือมันเป็นกับตัวเอง ถ้าคืนไหนที่เรานั่งตลอดรุ่งฝนพรำอย่างนี้ โห้ย เก่งมากนะ จิตนี้พุ่ง ๆ เลย ท่านจึงว่า อุตุสัปปายะ ดินฟ้าอากาศเป็นที่สบาย ท่านบอกสัปปายะสามสืออย่าง อาหารสัปปายะ คืออาหารเป็นที่สบาย นั้นหมายถึงอาหารที่ฉันทลงไปแล้ว ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อธาตุต่อชั้นธัมม์ แล้วก็ไม่ใช่ภัยต่อจิตตภาวนา อาหารนั้นท่านเรียกว่าอาหารสัปปายะ นี่เป็นอาหารสัปปายะตามคำสอนที่สอนไว้ ไม่ได้หมายถึงว่าอาหารกินแล้วสะดวกสบาย นอนหลับไม่ตื่นก็ได้ จนกระทั่งถึงเวลาพระมาบิณฑบาตไม่เห็นใครใส่บาตรเลยแล้วกลับไปวัด ปรีกษาหารือกัน เป็นยังงัยบ้านนี้หายเจ็บไปหมด เป็นยังงัยไม่ใช่ตายแล้วหรือ ไปดูมีแต่หัลลัครอก ๆ แครก ๆ พระไม่ได้บิณฑบาต เพราะไปบิณฑบาตก็ไม่มีใครใส่บาตร มันหัลลัครอก ๆ แครก ๆ เพราะฝนพรำกล่อมดี นี่แยกไปทางนั้น

ที่นี้แยกมาทางด้านภาวนา ถ้าวันไหนดินฟ้าอากาศอย่างนี้ วันนั้นเป็นวันสละตายด้วย สละตายทุกวันถ้าลงว่าวันนี้ต้องอย่างนั้น เท่านั้นเอง แต่ในเวลาเรามาเทียบเคียงกันดูถึงผลประโยชน์ เวลาร้อนไม่ดีการภาวนาลำบากมากทีเดียว นี่เราหมายถึงคืนที่สละเป็นสละตายเอา นั่งตลอดรุ่งนะวันนี้ ชีตเส้นตายให้เลย ถ้าอากาศร้อนไม่ดีเลย การภาวนาขัดกันเต็มเหนี่ยว ลงได้ ถึงแดนอัศจรรย์ที่เคยได้-ได้แต่ช้าและบอบช้ำมากทีเดียว กว่าจะลงได้นั้นเอาจนเต็มเหนี่ยว บางทีถึงเที่ยงคืนยังลงกันไม่ได้ ฟาดแต่ยังไม่มืด นี่คือดินฟ้าอากาศไม่อำนวย การพิจารณาของเราก็ไม่สะดวก

ที่นี้เรามาเอาตรงนี้เลย ตรงที่ฝนพรำ เย็นสบาย ๆ ฝนตกฝนพรำ วันนั้นพิจารณาจิตนี้พุ่ง ๆ เลย ไม่ได้ยากนะ ธาตุชั้นธัมม์นี้ ใจดวงนี้ สติปัญญาอันนี้ กิเลสอันนี้แหละ เมื่อมีสิ่งที่ไม่อำนวยช่วยส่งเสริมแล้ว เช่น ฝนพรำ ๆ การภาวนานี้พุ่งเลย ลงอย่างอัศจรรย์ ๆ และลงได้อย่างง่ายตายด้วย ผิดกัน ท่านจึงว่า อุตุสัปปายะ ดินฟ้าอากาศสะดวกสบายเป็นเครื่องหนุนได้ ถ้าวันไหนร้อน แห่ม นั่งภาวนา...

ที่นี้การนั่งภาวนาเราอย่าไปคำนึงคำนวณว่านั่งนานเหนื่อย นั่งไม่นานไม่เหนื่อยมาก อันนี้เป็นธรรมดา แต่ที่มันแทรกเข้ามาในนั้น นั่งนานหรือนั่งไม่นานขึ้นอยู่กับจิต ถ้าจิตภาวนาได้สะดวกสบายนี้ลงอย่างที่พูดว่า นั่งตลอดรุ่ง คืนวันนั้นดินฟ้าอากาศพร้อมทุกอย่าง ฝนพรำตลอด นั่งตลอดรุ่งเวลาเท่าไร ก็ชั่วโมง ไม่ได้มีความลำบากในร่างกายนะ พอถึงเวลาที่จะออกแล้วลุกไปเลย ฟังซิ นั่งตั้ง ๑๒-๑๓ ชั่วโมง บางทียังไม่มืดนั่งแล้วจนกระทั่งตะวันโผล่เป็นวันใหม่ขึ้นมา นี่ที่ว่าจิตได้รักได้ฐานการภาวนาสะดวกสบาย ได้กำลังวังชาทางด้านจิตใจ พอถึงเวลาแล้วลุกไปเลย เวลา ๑๒-๑๓ ชั่วโมง

ถ้าวันไหนลำบากบอบช้ำมากทีเดียวร่างกาย เวลาเท่ากัน แต่การภาวนาผลที่พึงได้รับไม่ได้สมมักสมหมายเหมือนดินฟ้าอากาศช่วยนะ วันเช่นนั้นเวลาจะลุกขึ้นลุกไม่ได้นะ คือร่างกายมันตายหมดแล้ว จับไม่รู้เลย แต่มือของเรารู้ว่าแขนขาของเรานี้เย็น ส่วนแขนขาที่เจ็บเลย เรียกว่าตายหมดแล้ว นั่นละวันที่ลำบากลำบากที่ดินฟ้าอากาศไม่อำนวย นั่งเวลาเท่ากันก็ ตาม จิตลงได้เรื่องลงได้ เวลาลงมันไม่มีปัญหาอะไรนะ เวลามันถอยขึ้นมาเกี่ยวกับธาตุกับ

ชั้นกับสุขกับทุกซ์ละซี มันบีบปีลีไฟนานเท่าไร บอบช้ำนานเท่านั้น ๆ พอถึงเวลาออกลูกไม่ได้ นะ ลูกนี้ล้มเลย มันตายหมดแล้วนี่ เวลาเท่ากันก็ตาม มันขึ้นอยู่กับใจนะ

เราเคยมาแล้วที่เอามาพูดนี้ ล้มแล้วกระดูกกระดูกไม่ได้ นะ ขาอยู่ยังงายอยู่อย่างนั้นนะ จนกระทั่งเจ้าของงเจ้าของ อ้าว ทำไมเป็นอย่างนี้ ล้มลงไปแล้วจะคู้ขาเข้ามามันก็ไม่คู้ มันตายแล้วมันจะคู้อะไร เป็นแต่เพียงว่าใจของเราปกครองกันอยู่มันรู้ มันตายจากนี้ไป หมดเจ็บหมดปวด ถ้าลงได้ตายแล้วหมด วันไหนที่การภาวนาไม่สะดวก เพราะดินฟ้าอากาศไม่อำนวย แต่ความตั้งใจมันเหมือนกัน ส่วนเครื่องเสริมไม่เหมือน เย็นบ้างร้อนบ้างมันไม่เสมอ นี่ละถ้าวันไหนมันลำบากลำบากเช่นนี้ วันนั้นจะทุกข์มากนะร่างกายของเรา ร่างกายนี้บอบช้ำมากทีเดียว เหมือนกับถูกทุบถูกตีไว้ตลอดทั่วสรรพางค์ร่างกาย นอนเวลาเราพักกลางวัน คือถ้าวันไหนเราได้เอาตลอดรุ่งเต็มเหนี่ยวแล้ว กลางวันก็ต้องพักให้บ้าง นอนเวลาหลับนี้สะดุ้งเลยนะ ร่างกายมันกระดูกของมันสะดุ้งจนตื่น เพราะมันเจ็บปวดบอบช้ำมาก มันเป็นได้อย่างนี้แหละ เพราะฉะนั้นดินฟ้าอากาศจึงเป็นการช่วย ท่านจึงบอก อุตส่าปายะ ดินฟ้าอากาศเป็นที่สบาย เป็นอย่างนี้

เย็น ๆ หนึ่งภาวนามันมีแต่หมุนเข้าสู่ภายในสะดวก ๆ ก็ลงผิง ๆ คำว่าลงผิง ๆ ใครไม่เคยลงไม่รู้ นะ ผู้พูดมันเหมือนบ้าพูด เพราะเหตุไรผู้พูดจึงเหมือนบ้าพูด เพราะผู้ฟังก็มีแต่บ้าฟังเหมือนกัน มันก็บ้าต่อบ้าพูดกันก็ไม่ว่าเรื่องละซี นี่เอาผลออกจากการปฏิบัติสด ๆ ร้อน ๆ มาพูดจะผิดไปไหน กาลเวลาล่าเวลาเรานั่งเท่านั้นชั่วโหมงเท่านั้นชั่วโหมง อย่าเอามาวัดมาตวงกันนะไม่ได้ สำคัญอยู่ที่ใจ ถ้าใจมีความหนักแน่นแม่นยำในธรรมทั้งหลายในเวลาพิจารณา นั้นละเวลาล่าเวลาไม่ค่อยสำคัญ ลูกจากที่ไปเลย เวลาเท่ากันนะ เหมือนไม่ได้นั่งภาวนาตลอดรุ่งอะไรเลย พอลุกขึ้นมาไปเลย ไม่เจ็บไม่ปวดอะไร นี่ใจ

ถ้าวันไหนที่บอบช้ำมาก ๆ ลูกต้องได้จับขาตั้งออกวาง ๆ เสียก่อน จนกว่าเลือดลมมันเดินสะดวกสบาย คู้เข่าลองดู เขยียดออกลองดู กระดิกนิ้วเท้าลองดู ถ้ากระดูกไม่ได้มันเฉยนี้้อย่านะ มันไม่รับตามคำสั่งของเรา คู้มานี้มันเฉยอย่าลูก ลูกก็ล้มตุมเลย ลองกำหนดคู้เข่าคู้ได้ เขยียดออกได้ กระดิกพลิกแพลงได้ค่อยคล่องตัว พอแน่ใจแล้วลุกไปได้ ถ้ากำหนดให้กระดูกพลิกแพลงมันไม่ทำตามคำสั่งแล้วอย่าลูก ลูกก็ล้มตุมเลย นี่เรียกว่าร่างกายมันตายนี้ได้ทำมาแล้ว จึงว่าการภาวนาเช่นนี้เหมาะมากนะ นั่งภาวนาช่วยได้อย่างชัดเจนทีเดียว การภาวนาก็จิตอันนั้นแหละ นี่ละที่ว่าอุตส่าปายะ คือดินฟ้าอากาศช่วยสนับสนุน ลงได้ง่ายไปได้ง่าย

คำว่าลงแดนอัศจรรย์นั้น คือรวมเรารวมธรรมดาไม่ได้เหมือนนะ เราภาวนาธรรมดาลงรวมธรรมดานี้ธรรมดา ๆ จึงไม่บอกว่าการอัศจรรย์ คือมันไม่แปลก อันนั้นแปลกประหลาดอยู่นะ เช่น พิจารณาถึงขั้นเรื่องเป็นเรื่องตาย เวลามันทุกข์-ทุกข์มากจริง ๆ ไม่ใช่เล่น ๆ นะ ทุกขเวทนาในร่างกายของเรานี้ ร่างกายของเราเป็นเหมือนท่อนฟืนวางนั้นเถอะนะ ทุกขเวทนาเป็นเหมือนไฟเผาเข้าไปเลยในนี้ เผาคนทั้งเป็นจะไม่ทุกข์มากยังงาย แล้วเราก็คือคนทั้งเป็น

จะยอมให้เผาได้ง่าย ๆ เหนอ นั่นชื่อนี้สติปัญญาซัดเข้าไป แยกธาตุแยกชั้นธั แยกส่วนแบ่ง ส่วน อะไรเป็นทุกข์ อะไรเป็นสุข อะไรเป็นทุกข์มากทุกข์น้อยไล่กันเข้าไป

ว่าขาเป็นทุกข์เหนอ ไล่เข้าไปในขานี้มีอะไรบ้าง มีหนัง มีเส้น มีเอ็น มีกระดูก อะไร เป็นทุกข์ตามมัน ตามมันก็ไล่เข้าไปใส่กองฟอน เอาไปเผาอวัยวะไหนมันติดมันตันมันร้อนมี ไหม ทั้งตัวเอาไปเผามันก็เหมือนท่อนฟืนไปเหมือนกันหมด ไม่เห็นมีอะไรติดดินว่าเจ็บ ว่าปวด เวลานั้นมันเจ็บปวดอยู่กับอะไร มันไล่เข้า ไล่เข้าไป ๆ นี่ที่ว่าสติปัญญาจะหมุนตัวนะ ทุกข์มากเท่าไรสติปัญญาจะอยู่เฉย ๆ ไม่ได้ มันหากเป็นของมันเองนะ เป็นธรรมชาติเลย เทียว

เพราะฉะนั้นจึงกล่าวพูดที่ว่า คนเราอย่าเข้าใจว่าจะโง่ตลอดเวลาหนา ถ้ายังหวังทาง ออกอยู่ไม่โง่ ถ้าแบบหมูขึ้นเขียงนั้น เวลาไหนก็ขึ้นเขียงอยู่ไม่ต้องมาพูด ผู้ที่มุ่งจะรู้จะเห็น อรรถธรรมทั้งหลายจากการภาวนาการฝึกกรรมตนเองนี้ จะต้องรู้ด้วยเวลา มันเข้าความจน ตรอกจนมุม เช่น ทุกขเวทนาไหมเผามาหมดทั้งตัว สติปัญญาที่รับผิดชอบตัวเองที่จะบุกเบิก ออกให้พ้นจากนี้มันก็หมุนของมันซิ พอมันรู้รอบ ๆ แล้วก็พังลง รู้รอบมากน้อยพังลง ๆ ทางนี้ก็ผ่านปั้งเลย นี่สติปัญญาใช้เวลาจนตรอกจนมุม

คนเราจึงว่าไม่ได้โง่ตลอดเวลาหนา เวลาจนตรอกจนมุมมันเอาตัวรอดจนได้นั้น แหละด้วยสติปัญญา ก็เห็นได้อย่างเวลาเรานั่งภาวนา ร่างกายทั้งท่อนมันเหมือนท่อนฟืน ทุกขเวทนาไหมตัวเข้ามาเหมือนไฟเผา แต่ทำไมมันเบิกออกได้ ดีไม่ดีไฟทั้งหลายดับพิบเลย นั้นเห็นไหมละ มันเห็นต่อหน้าต่อตาประจักษ์อยู่ที่นี่ เราจะไม่เชื่อความจริงได้ยังไง เป็นอยู่กับ เรา ทุกข์จริง ๆ เวลาทุกข์ แต่สำคัญอย่าไปทนทุกข์เฉย ๆ เรานั่งได้นานไม่ได้นานไปทนทุกข์ เฉย ๆ ไม่ใช่ความเพียร ต้องทนทุกข์ด้วยวิธีการพิจารณา ด้วยวิธีการต่อสู้ด้วยความเพียร สติปัญญาหมุนตัว ๆ นี้เรียกว่าความเพียร มันจะออกได้ตอนนี้ พอมันรู้แล้ว พูดให้คนฟัง เฉย ๆ จะพูดว่ายังไง ก็เหมือนเอาฟืนทั้งดุ้นมาวางไว้ให้ดู นี่ฟืน เท่านั้นแหละ เรื่องความ แยกกายของใจที่มันรู้มันเห็นในเวลาพิจารณานี้พูดไม่ได้

เราพูดถึงเรื่องฝนตก มันเคย เช่น คินวันนี้เราไม่ได้นึกว่าจะนั่งตลอดรุ่งแหละ ครั้น นั่งไป ๆ ฝนมาช่วยละซี ฝนพรำ ไซ้ วันนี้เย็น ตั้งข้อบังคับก็ก๊ก ตั้งสัจจอธิษฐานก็ก๊ก ๆ วันนี้นั่งตลอดรุ่ง เห็นฝนตกนะ ที่แรกยังไม่ได้ตั้งพอเห็นฝนตก วันนี้เข้าที่แล้ว ก็มันเคยได้ ผลมาแล้วนี่ว่าไง วันนี้เข้าท่าแล้วนั่งตลอดรุ่ง ตั้งสัจจะปั๊บปั๊บแล้วพุงเลย มันเห็นฝนนี้เป็น เหตุก็มี ตั้งแล้วเผชิญฝนตกอย่างนั้นก็มี ตั้งปั๊บปั๊บก็มี เพราะเคยเห็นผลจากนี้ ถ้าอากาศร้อน ไม่ดี ฝนตกเป็นที่หนึ่ง การนั่งภาวนาสละเป็นสละตายนี้ฝนพรำแล้วเป็นที่หนึ่ง แล้วหนาว ธรรมดาเป็นที่สอง ร้อนแล้ว ไม่อยากว่าเป็นที่สาม ซอกซำมากทีเดียว ถึง ๓ พักสำหรับเรา เอง นั่งภาวนาตลอดรุ่ง

ที่ว่าตลอดรุ่งคินไหนที่จิตไม่ลงถึงความอัศจรรย์ไม่เคยมีนะ นั่งตลอดรุ่งคินไหนได้ คินนั้น แต่มันช้าและเร็วต่างกัน ถ้าดินฟ้าอากาศช่วยอย่างนี้ไม่นานลงฝั่งได้ พอลงอย่างนั้น

แล้วถึงจังหวะของมัน ก็เหมือนเราตื่นนอน เป็นแต่เพียงว่าอันนี้ไม่ใช่นอนเท่านั้นเอง พอมันลงเต็มที่แล้วพอได้จังหวะแล้วก็เหมือนคนตื่นนอน ได้จังหวะมันก็ถอยออกมา พอียบเย็บออกมามาราบเรื่องราว พอจิตนี้ถอยออกมาแล้วมาราบเรื่องราวสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย แล้วพิจารณาอีก ลงอีก เรื่องทั้งหลายนี้เสียบหมด แต่อันหนึ่งที่พูดไม่ได้คือความอัศจรรย์ อันนั้นพูดไม่ได้เลย ที่เด่นอยู่ในโลกนี้คืออันนี้ มันชัด ๆ อยู่อย่างนั้น

พอมันมีกำลังพอตัวแล้วไม่ต้องบอกมันจะออกเองถอยเอง พอมันมีกำลังพอตัวเหมือนเราตื่นนอนนั่นแหละ พอกำลังพอตัวแล้วมันก็ตื่นขึ้นมา อันนี้กำลังพอตัวแล้วียบเย็บ ๆ ออกมาออกรู้ ก็พิจารณาอีกลงอีก บางคืน ๓ ครั้ง อย่างนั้นละที่มันสะตอก มันลงได้หลายครั้ง ครั้งละนาน ๆ แล้วสุดท้ายก็ตลอดรุ่งเลย บางคืนลงได้ครั้งเดียวก็มีที่ลำบากมากที่สุด ๒ ครั้งนี้รู้สึกเป็นประจำ ๓ ครั้งนี้ง่ายลงได้เร็ว ๓ ครั้ง เช่น ไฟฝนช่วยลงได้ถึง ๓ ครั้ง ถ้าธรรมดา ๆ ๒ ครั้ง ถ้าร้อนแล้วครั้งเดียว แต่ครั้งไหนก็ตามถ้าลงอัศจรรย์แล้วไม่มีกาลเวลาเข้าไปตัดสินกัน อัศจรรย์เท่านั้นพอเหมือนกันหมด แต่ที่มันถอยออกถอยเข้าเราบอกว่าครั้งนั้นครั้งนี้เฉย ๆ เมื่อเข้าถึงอันนั้นแล้วมันไม่มีครั้งมีคราวอะไรแหละ เหมือนกันเลย อย่างนี้มาก

ที่ว่าไม่มีเคลื่อนคลาดพลาดไปเลย วันไหนได้นั่งตลอดรุ่งแล้ววันนั้นได้อัศจรรย์ทุกคืน อันนี้แน่นมากไม่มีพลาดเลย เป็นแต่เพียงว่าลงช้าลงเร็วได้หลายครั้งหรือน้อยครั้งต่างกันเท่านั้น เช่น ลงถึง ๓ ครั้งอย่างนี้มี ๒ ครั้งมี บางทีครั้งเดียวมี ครั้งเดียวมักจะเป็นเวลาลำบากลำบากมากที่สุด มันไม่ลงง่ายนะ มันไฟเผาเจ้าของตลอดเวลาจนกว่ามันจะลงได้ ไฟเผา นั่นคือความทุกข์ มันเหมือนกับว่าเผาคนทั้งเป็นพูดง่าย ๆ วาจี้เลย เอาคนทั้งเป็นขึ้นไปนั่ง ไฟคือทุกขเวทนาเผาตลอดเลย ถ้าเราพิจารณาแยกไม่ได้เมื่อไรต้องถูกเผาตลอด ก็ลำบากตลอดล่ะซี เพราะฉะนั้นร่างกายถึงบอบช้ำมาก

วันไหนถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว เวลาลุกออกมานี้ต้องได้นั่งแล้วก็จับขาดึงออก ๆ มันรู้แล้วมันเคยล้มแล้ว คืนแรกเป็นครูสอนอย่างเอกทีเดียว นั่งตลอดรุ่งคืนแรกมันลงอัศจรรย์พอมันถอยขึ้นมาแล้วมันไม่ได้เจ็บ มันตายแล้วมันจะเจ็บอะไร ก็ธรรมดาเหมือนไม่เจ็บไม่ปวดอะไร พอถึงเวลาจะลุก พอลุกนี้ล้มตุมเลย อ้าว ทำไมเป็นอย่างนี้ ขาไหนก็ขานั่นทำไมเหมือนท่อนไม้ท่อนฟืน ก็ไม่รู้ละ นี่ครั้งแรก เอ๊ ทำไงขาเราเป็นอย่างนี้ ความจริงมันตายแล้วนี่คืนแรก จึงว่าเป็นอาจารย์ชั้นเอกเหมือนกัน ที่นี้พอต่อจากนั้นแล้วมันก็รู้ละซี ถ้าวันไหนขนาดนี้แล้วลุกนี้ต้องได้จับขาออก ที่นี้สอนตัวเองแล้ว พอวันไหนเป็นอย่างนั้นแล้วจะลุกนี้ต้องมาจับดู เฉย ไม่มีอะไรรับรู้ จากนั้นเราก็จับขาออก คือมือตีหมด ส่วนขาตายหมดแล้ว จับขานี้วางออก ๆ วางทิ้งไว้อย่างนั้นนะ พอวางไว้ไม่นานเลือดลมมันก็วิ่งของมัน มันก็ค่อยรู้สึกตัวขึ้นมา ถ้ามันเฉยอยู่เฉยไปลุกไม่ได้ละ

พอรู้สึกตัวแล้วก็กำหนดดู กระดูกนี้เท้าดู ถ้ากระดูกไม่ได้อย่าต่วนลุก แล้วคู้เข้ามาลองดู เขยียดออกลองดู นิ้วเท้ากระดูกได้ เลือดลมเดินได้สะตอก แน่ใจแล้วค่อยพยายามลุก

ลูกได้ไปเลย ถ้ามันลงแบบนี้แล้วลูกล้มตุ้มเลย ล้มไม่เป็นท่านะล้มเหมือนคนตาย แข็งขา มันก็เป็นท่อนไม้ท่อนฟืนไม่ทำประโยชน์อะไรเลย ถ้าวันไหนมันลงได้ง่ายมันรู้เองไม่ได้บอกเจ้าของแหละ พอถึงเวลาลูกปั๊บไปเลยเหมือนเราไม่ได้นั่งตลอดรุ่ง นี่จิตเป็นของสำคัญยิ่งกว่าเวล่ำเวลานะ เวลาเท่าไรก็ตาม ถ้าจิตไม่ได้เชื่อแนตัวเองแล้วทุกขเวทนานี้หนักมากทีเดียว

นี่พูดถึงเรื่องความเพียรให้พี่น้องทั้งหลายฟัง เรายากพูดว่ามันนิสัยผิดใคร ๆ อยู่ มากก็ไม่น่าจะไป เพราะนิสัยเราเรียกว่าจริงจังมากทุกอย่างเลย ถ้าลงได้พุ่งตรงไหนแล้วขาดสะบั้นเลยไม่มีอะไรมาผ่านได้นะ มันเป็นอย่างนั้น นิสัยนี้มันจริงจัง เพราะฉะนั้นถึงว่าเอาหน้าวันนี้ จึงเคลื่อนไม่ได้เลย เจ้าของเคลื่อนไม่ได้ ดัดเจ้าของขนาดนั้นนะ ที่นี้เวลานั่งตลอดรุ่งอย่างนั้นจิตจะไปคิดเพ่นพ่านข้างนอกไม่ได้เด็ดขาดนะ ให้มันหม่นอยู่ในร่างกายจิตใจนี้เป็นอริยสัจ ให้มันหม่นอยู่ในนี้ ไม่ให้ออกเย็บไปโน้นคิดไปนี้ไม่ได้เลย นี่มันทุกข์หลายด้านนะ ๑) ต้องเอาให้ได้ถึงเวลานั้นถึงจะลุก ๒) เวลาเราทำความเพียรนี้ เวลานี้เราสละตายแล้วเราจะให้จิตใจนี้ส่ายส่ายไปไหนเสียเวล่ำเวลา ไม่สมควรอย่างยิ่งกับความเสียสละตายของเรา นี่ชิมันถึงต้องได้บิบบังคับ จิตคิดออกข้างนอกไม่ได้ ถึงมันไม่ลงข้างในก็ตามแต่ไม่ยอมให้ออกข้างนอก ตีเข้า ๆ ทุกข์มากที่สุดนะ

เรื่องทรมานจิตนี้ แหม หนักมากทีเดียว ทรมานแบบเอาตายเข้าว้ายิ่งหนักทีเดียว วัน เช่นนั้นเหมือนตกรกทั้งเป็น ที่นี้เมื่อจิตถูกสติปัญญาบิบบังคับตลอดเวลา กิเลสก็ไม่ออกเพ่นพ่าน ตีเข้า ๆ มันก็ลงได้ นั่น ความทุกข์นี้ที่เด่นชัดก็นั่งตลอดรุ่ง เด่นชัดมาก ทางร่างกายเด่นมากทีเดียว เป็นวัน ๆ ไป วันไหนดินฟ้าอากาศช่วย วันนั้นก็ดีไปเรื่อย ๆ ไม่เป็นไร ถ้าวันไหนร้อนมากวันนั้นจะทุกข์มากที่สุดทีเดียว แต่สำคัญที่ว่าลงถึงแดนอัศจรรย์นี้ไม่มีพลาด ได้ทุกคืนเลย สมกับเจตนาของเราที่สละเป็นสละตายแล้วจิตจะออกเพ่นพ่านไม่ได้ ให้มันหม่นอยู่ในนี้ ทุกข์ก็ทุกข์อยู่ในนี้ ชัดกันอยู่ในนี้ ได้ก็ได้อยู่ในนี้เลย

นี่ในเรื่องความเพียร นั่งตลอดรุ่งเป็นอันดับหนึ่ง บังคับทั้งร่างกาย บังคับทั้งจิตใจพร้อมกันไปเลยทีเดียว เวลานั้นต้องเอาสว่างเป็นวันใหม่ขึ้นมา เป็นวันใหม่เรียบร้อยแล้วถึงจะลุกจากที่ได้ ตั้งสัจจอธิษฐานไว้อย่างนั้น ถ้าไม่ถึงนั้น ลุกไม่ได้ ล้มลงแล้ว พอได้สติแล้วจะลุกขึ้นนั่งทันที ไม่ยอมตาย ว่างั้นเถอะนะ เอาตายกับนั่งเลย ตายกับทำต่อสู้อย่างนี้ จึงว่ามันหนักมากนะ นี่ละการฝึกทรมานตัวเอง เวลามันหนักมันหนัก มี เราจะมีแต่เอาเบา ๆ ไปใส่กิเลสคลื่นใหญ่ ๆ เท้ามหาสมุทรทะเลหลวงไม่ได้

ความเพียรเราเท่าฝ่ามือ ๆ เรื่องความหนาแน่นของกิเลสมันเท่ากับคลื่นมหาสมุทรทะเลหลวง มันจะเข้ากันได้หรือ เมื่อเป็นอย่างนั้นก็ตั้งคลื่นทางนี้ขึ้นซิ คลื่นความเพียรก็เป็นมหาสมุทรทะเลหลวงเหมือนกัน ก็ชัดกันแตกกระจาย ๆ ละซิ ทำอ่อนแอไม่ได้นะ นี่เรียกในชีวิตนี้สุดยอดเลย คือชีวิตในการบวชนี้ไม่พูด เวลาออกกรรมฐาน ขึ้นเวทีแล้ว พูดได้ตรงนั้นเต็มเม็ดเต็มหน่วย เรื่องทุกข์เรื่องสุขเรื่องเป็นเรื่องตายอยู่ในนั้นหมดเลย สละเลยเทียว เรียกว่ามันทุกข์มาก เห็นทุกแง่ทุกมุม

ที่นี้ความทุกข์มากนั้นก็รู้ว่าทุกข์ แต่อ่านาจอของความเพียรนี้ก็เป็นที่ชมได้อย่างถึงใจ มันไม่ถอยนี่ มันจะทุกข์มากขนาดไหนไม่เลยตาย บอกมันเลยนะ ชัดเส้นตายไว้ข้างหน้า มันไม่เลยตาย มันถึงแค่ตายเท่านั้นแหละ ว่างั้น พัดกันเลย นี่ชิมันหนักมากนะ แต่ที่นี้ผลนั้นชิวเวลาได้ ถ้าวันธรรมดามันไม่เคยได้อัจฉรย์อย่างนี้ นั่นเห็นไหมล่ะ ผลของมันเวลาที่ทุกข์แสนสาหัส สติปัญญาพัดกันเต็มเหนี่ยว ได้ผลอัจฉรย์ขึ้นมา นี่มันรับกัน ภาคภูมิใจ

ความทุกข์ก็รู้ว่ามันเป็นทุกข์ แต่ผลที่เกิดขึ้นจากการต่อสู้เป็นที่ภาคภูมิใจ ๆ ถึงแดนอัจฉรย์ ๆ นี่ภูมิใจ นั่น มันรับกันอยู่อย่างนี้จะว่าไง ไม่ใช่ นั่งอยู่ วันนี้ออกมาอย่างไม่มีราค่าราคานี้ไม่เคยมี ดีไม่ตีมันจะเอาเจ้าของแบบไหนก็ไม่รู้ละ ถ้าสมมุติว่าวันนี้มันไม่มีราค่าราคาอะไร วันหลังมันจะเอาอีกนะ จนกระทั่งได้ราคาออกมา ก็อาจจะเป็นอย่างนั้น ที่จะให้มันถอยคงไม่ถอยแหละ

จิตอันนี้ ถึงว่ามันแปลกอยู่มากนะ แต่มันเคยได้อัจฉรย์แล้ว มันก็ปล่อยอาลัย ก็แสดงว่า เราสง่า เรามีความสง่าผ่าเผย เรียกว่าภูมิใจในความเพียรของเรา ว่าได้ตามมรรคตามหมาย ถ้านั่งตลอดรุ่งแล้วไม่ได้อะไรเลย ถอยหลังมาแบบผู้แพ้ นี่ วันนี้อาจจะเอาอีกก็ได้นะ วันนี้เป็นอย่างนั้นนะ วันนี้จะเป็นอย่างนั้นใหม่ จะเอาอีกนะ วันนี้ยิ่งจะหนักกว่านั้นอีกนะ เมื่อก่อนนี้ออกมาแบบผู้แพ้ แล้ววันนี้จะแบบไหน นั่น มันจะซ้ำอีกนะ คินต่อไปนั่นแหละ แต่มันก็ได้ทุกวันไม่ซ้ำ เว้นสองคืนบ้าง สามคืนบ้าง ชัดตลอดรุ่ง ๆ ถ้าสมมุติว่ามันเป็นอย่างวานั้น น่าจะคินต่อไปจะเอาอีกนะ จะเป็นยังไงวันนี้จะแพ้อย่างนั้นหรือ วันนี้ยิ่งจะหนักนะ เรียกว่าเขียนใบตายให้เลย มันเป็นอย่างนั้นนะจิตอันนี้ ไม่ได้คุณนะ พี่น้องทั้งหลายทราบเอา นะ ถึงเวลามันเด็ด เด็ดจริง ๆ บอกว่าไม่เลยตายเท่านั้น เมื่อไม่เลยตายมันจะถอยได้ยังไงใช่ไหม มันถึงแค่ตายเท่านั้นแหละ ชัดเลย ก็ได้อัจฉรย์มาแล้วให้พี่น้องทั้งหลายฟัง

ที่นี้ธรรมก็อย่างนั้นที่นี้ นี่ผลฟังซิ เรื่องความเพียร เรื่องธรรม วิริยธรรม สติธรรม ปัญญาธรรม อุตสาหธรรม ขันติธรรม นี่คือธรรมเป็นเครื่องบุกเบิกกิเลสให้หมดมอดลงไปได้ มีธรรมเหล่านี้ทั้งนั้น ธรรมเหล่านี้แข็งแกร่งเท่าไร อันนั้นลงเรื่อย ๆ หมุนตัว ๆ เลย นี่ต้องเอามาใช้ตลอดเวลา

เวลาพิจารณาย้อนหลังนี้มันภาคภูมิใจ ไม่ได้มีเหี่ยวห่อในจิตในใจ ว่าเราท้อแท้อ่อนแอ ทำความเพียรแบบท้อแท้อ่อนแอ เหงาหงอย แบบนั้นมันไม่มี มีแต่ได้ชัยชนะ ๆ ความเพียรของเจ้าของ คำว่าว่า ชยะ คือยังไง ระยะนั้นเป็นระยะที่ต่อสู้ ขึ้นเวทีเต็มเหนี่ยว ไม่คำนึงถึงเป็นถึงตาย แต่เวลาลงจากเวทีมาแล้ว มาดูภาพเจ้าของที่ต่ออยอยู่ในเวลานั้น โห น่ากลัว แน่ะ เป็นอย่างนั้นนะ ชยะแขยง วยนั้นเป็นวยต่อสู้ กำลังวังชาทุกอย่างดี ที่นี้วยนี้ไม่ใช่วยต่อสู้ แล้วกำลังวังชาก็อ่อน แล้วไปเทียบดูนั้น เราทำความเพียรอย่างนั้น แบบทุกวันนี้ทำความเพียรอย่างนั้นแล้ว ตายเลยไม่มีเหลือ

เพราะจนถึงได้ภาคภูมิใจ ถึงขนาดที่ว่า โอโฮ ขนาดนั้นมันก็ทำได้ ๆ คืออย่างทุกวันนี้ทำไม่ได้ ตายเลยว่างั้นเถอะนะ นั่นมันทำได้มันถึงภาคภูมิใจ ที่นี้ผลที่ได้มานี้ มันก็ไม่มีที่

ต้องดี เราทำความเพียรเต็มเม็ดเต็มหน่วยถึงขั้นสละเป็นสละตาย แต่ไม่มีธรรมอัครธรรมเป็นเครื่องตอบแทนนี้ ไม่มีเลย ตอบรับกันเป็นลำดับลำดับไป

นี่จึงได้ยกความเพียรให้พี่น้องทั้งหลายทราบ การต่อสู้ การหนักก็เอาเบาที่สุด ด้วยสติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียรของเรานี้เป็นผลตลอดเลย ไม่ขาดทุนสูญดอก เอาให้เต็มเหนี่ยวก็แล้วกัน ถึงเวลามันเอา มันเอาจริง ๆ เวลาทุกข์-ทุกข์มาก ขึ้นเวที ออกภาคปฏิบัติล้วน ๆ แล้ว นั่นเรียกว่าขึ้นเวที พัดกันใหญ่เลย จากนั้นมาแล้วก็เป็นธรรมดาพูดไม่ได้ ที่พูดได้อย่างเต็มเหนี่ยวอย่างถึงใจ ๆ ก็เวลาก้าวขึ้นสู่เวทีตั้งแต่วันปฏิบัติ เราก็จำได้พระราชของเรา พระราชา ๗ สอบเปรียญได้ พร้อมนักธรรมชั้นเอก มหาเปรียญก็เอาแค่ ๓ ประโยค ตั้งสัจจอธิษฐานไว้แล้ว ไม่ให้เลย พอได้เปรียญ ๓ ประโยค เอาเปรียญ ๓ ประโยคนั้นแหละเป็นฐานที่ตั้ง จะออกปฏิบัติโดยถ่ายเดียว อย่างอื่นไม่มีอะไรมากีดกันได้เลย นักธรรมตรี โท เอก ก็สอบได้ตาม ๆ กันไป สอบเปรียญตก นักธรรมก็ได้ขึ้นมาเรื่อย ๆ สุดท้ายนักธรรมกับเปรียญพร้อมกันเลย ออกเลย เรียกว่าไม่มีอะไรเป็นอุปสรรคนะ ออกได้ตลอด พอออกแล้วก็บึ่งเข้าหาพ่อแม่ครูจารย์มัน ท่านก็จึ้งเลยเทียว โห มีแต่เครื่องไสนะ เป็นที่ภาคภูมิใจมากจริง ๆ

มาก็ใส่เปรียงเลย เราไม่ลืม พ่อแม่ครูจารย์กับเรานี้ ถ้าพูดธรรมดาเหมือนพ่อกับลูกคุยกัน สนทนาสนมหรืออะไรกันก็เหมือนพ่อกับลูก ไม่มีอะไรคุยกันธรรมดา แต่พอก้าวออกทางความเพียรนี้ โอ ไม่น่าได้นะ ทุกครั้งเลยพ่อแม่ครูจารย์กับเรา ถ้าพูดถึงเรื่องความเพียรท่านซึ่งขงขึ้นเลย เปรียง ๆ เลย ไม่ทราบเป็นยังไง หากเป็นอย่างนั้น ถ้าพูดธรรมดาเหมือนพ่อกับลูกคุยกัน สนทนาสนมทุกอย่างเหมือนพ่อกับลูกนั่นแหละ วาจันเถอะ พอก้าวออกทางความเพียร พิจารณาอย่างนั้นอย่างนี้แล้ว ท่านใส่เปรียงมาเลยนะ ไม่มีอ่อน ที่ไรก็ทีนั้นเลย ถ้าเป็นเรื่องความเพียรเป็นไม่อ่อน ผิงทันทีเลย นิสัยเราก็เป็นนิสัยหมา พอได้รับการยกยอบ้าง ตรงนั้นต้อยอย่างนั้นนะต้อยอย่างนั้นนะ เอะนะ โห พอออกมาจากท่านทั้งจะกัดทั้งจะเห่า มองเห็นไบไม้สดไบไม้แห้งก็นึกว่าคู่ต่อสู้ ทั้งจะเห่าทั้งจะกัด เราก็เหมือนกับหมาตัวหนึ่ง พอตีแล้วแหละที่ท่านยุหมา ไม่ว่าไบไม้สดไบไม้แห้ง มันเข้าใจว่าศัตรูทั้งหมด มันจะเห่ามันจะกัด เข้าใจไหม เพราะฉะนั้นท่านจึงไม่เคยพูดอ่อน ๆ ธรรมดาจะพูดธรรมะกับเรา ไม่เคยมี เปรียงทันทีเลย ที่ไรก็ทีนั้น ท่านเห็นนิสัยอันนี้แหละ คือนิสัยนี้มันผาดโผน พูดธรรมดาไม่ถึงใจ ถ้าไม่ถึงใจมันไม่ลง ความเพียรไม่เห็นหนัก ถ้างงเปรียง ๆ ลงหมอบบิ๊บ ดิดขึ้นก็ชัตตุมเลย มันเป็นอย่างนั้น

พ่อแม่ครูจารย์สอนโลกนี้ แหม ละเอียตลอรอบคอบมาก วางให้พอดี ๆ กับลูกศิษย์แต่ละองค์ ๆ ที่มาเกี่ยวข้อง ธรรมะจะควรวางประเภทไหน ๆ ท่านจะวางพอดีเลย ประเภทของเรานี้มันประเภทสอนหมา วาจันเถอะนะ ก็คิดดูซิ พอขึ้นไปหาท่านวันไหนพูดถึงเรื่องความอัครธรรมให้ท่านฟัง ที่แรกท่านก็ยุแหละ พอได้ที่แล้วท่านก็ยุ เอ้า ทีนี้เอาเลยได้หลักแล้ว เอาตายเป็นตาย อุตภาพนี้มันไม่ตายถึงห้าหน มันตายหนเดียว ท่านว่าจัน ทีนี้ได้หลักแล้วเอาเลยอย่าถอยนะ ทางนี้ก็เหมือนกับว่า อ้าปากจะเห่าแล้วจะกัดแล้ว พอลงมาก็ชัต

ใหญ่ พอหนังที่ไรขึ้นไปเล่าถวายท่าน ท่านก็เสริม ครั้นต่อไปค่อยเจียบ อ่อนลง ๆ การเสริมนะ เราก็งี้ยังไม่รู้ตัว

พอถึงวาระท่านจะเอา คือท่านสงบลงนั้นท่านเห็นมันผาดโผนเกินไป มันจะเลยเถิด แล้วนั้น ความหมายว่างั้น พอขึ้นไปคราวหลังที่ท่านจะเอาคราวหลังนี้ พอขึ้นไปกราบ มันก็รู้ ภายในใจมันจะพูดให้เต็มเหนี่ยว พอขึ้นไปวันนั้นยังไม่ได้พูดนะ พอกราบมับ ๆ ลงไป เปรี้ยงออกมาเลย นั้นเห็นไหมละ ก็เลสมันไม่ได้อยู่กับกายนะ มันอยู่กับใจนะ ก็เลสมันอยู่ในใจนะ มันไม่อยู่ในร่างกายนะ ความหมายก็คือว่า เราทรมานร่างกายหนักมากไป จากนั้นท่าน ก็ยกเอาสารตีฝีกม้า สารตีฝีกม้าก็มีอยู่ในชาดกแล้ว เราก็อ่านมาแล้วเรียนมาแล้ว เขาก็ม้า เวลาฆ่าตัวมันตีมันคะนองมาก ๆ นั้น ไม่ควรให้กินหญ้าไม่ให้กิน ไม่ควรให้กินน้ำไม่ให้กิน ฝีกทุกแบบไม่ให้กิน จะเป็นก็เป็นตายก็ตาย ชัดกันอย่างใหญ่ สารตีเขาฝีกม้าเขาอย่างนั้น พอ มันหายพยศ ลดพยศลงไป การฝีกเขาก็ลดลง ๆ ๆ เมื่อมันใช้การใช้งานได้เรียบร้อยแล้ว การฝีกอย่างหนัก ๆ นั้นเขาก็งดไป ว่าเพียงเท่านั้นแหละนะ

เรายังเสียดายอยากให้ท่านพูดอีก คือสารตีเขาฝีกม้าเขาฝีกอย่างนั้น เวลามันพยศ มาก เขาไม่ให้กินน้ำไม่ให้กินหญ้าเลย มีแต่ฝีก เป็นตายสู้กันเลย เวลาฆ่ามันยศพยศลง การ ฝีกเขาก็ลดลง ๆ จนกระทั่งฆ่าใช้งานใช้การได้แล้ว การฝีกแบบนั้นเขาก็หยุด ท่านพูดเท่านั้น นะ เราจับได้ทันทีแล้วว่าไง เรายังเสียดายอยู่อยากให้ท่านย้อนกลับมาอีก เขาฝีกม้าแบบ นั้น ให้อัฒตวัณนี้มันฝีกแบบไหน อยากให้ท่านว่าอย่างนั้นนะ มันฝีกแบบไม่รู้จักเป็นจักตาย อะไรกันนี้ อยากให้ท่านว่าอย่างนี้ ท่านก็ไม่ว่า

ตั้งแต่วันนั้นมาเราก็งี้ไม่เคยนั่งตลอดรุ่งอีกเลย ท่านพูดเพียงเท่านั้นเราก็งี้รู้ เวลาฝีก ทรมานอย่างหนักเราก็งี้รู้ของเรา ที่นี้จิตมันอยู่ในกรอบแห่งความพอดีพอดีเราก็งี้รู้ของเรา แต่การฝีกเราไม่ถอย ท่านถึงหักเอาตรงนี้แหละ เราก็งี้ไม่ลืม แล้วนั่งตลอดรุ่งเราก็งี้ไม่เคยนั่ง อีกนะ ถ้าหากว่าท่านไม่ว่าอย่างนั้น มันยังจะเอาอีกนะนั่น คิดดูซิ ก้นแตกมันสนใจเมื่อไร ก้น แตกนี้ไม่ได้สนใจนะ นั่งที่แรกมันออกร้อนหมดทั้งก้นเลย ออกร้อนเหมือนไฟลน ออกร้อน หมด พอคืนต่อไป ๆ จากออกร้อนมันก็พอง เพราะนั่งอย่างเอาเป็นตายเข้าว่าเลย พอจาก พองนี้มันก็แตก จากแตกมันก็เลอะ ไม่สนใจกับมัน จะเอาให้กิเลสแตกเข้าใจไหม ก้นแตก ไม่สำคัญ ก้นแตกมันยังไม่หายทุกข์ ตัวก่อทุกข์คือกิเลสต่างหากไม่ใช่ก้น เราจะฟาดมันไม่ สนใจ ไม่เคยพูดให้ท่านฟังนะว่าเรานั่งภาวนาก้นแตก แต่ท่านเปรี้ยงเท่านั้นแล้วหยุดเลย ไม่ เอาอีก

พ่อแม่ครูจารย์ฝีกพระ โอย กับเรานี้ไม่เคยอ่อนข้อถ้าฝีกกับเรา พุทธธรรมดาก็ตามนะ พอเกี่ยวกับเรื่องธรรมะนี้เปรี้ยงออกมาเลยเทียว อย่างนั้นทุกที เพราะท่านเห็นนิสัยผาดโผน โจนทะยานมาก ถ้างก็ลง ไม่ลงไม่ลง อันนี้ไม่เหมือนใคร ก็คิดดูซิไปได้กับท่านอยู่บนกุฎิ กลางคืนเจียบ ๆ เพราะเราตั้งใจที่จะไปตัดดวงเอาเต็มเหนี่ยวของเราคนเดียว พอท่านเดิน จงกรมขึ้นไปนั่งปั๊บ เราก็งี้ปั๊บขึ้นไปเลย จะพูดธรรมะกับท่านโดยเฉพาะ จุดไฟตะเกียงเล็ก ๆ

พระนั่นกลัวเราแต่ไหนแต่ไรมา พวกพระเณรในวัดหนองผือกกลัวเราแต่ไหนแต่ไรมา เรียกว่ารองพ่อแม่ครูจารย์มันก็ไม่ผิด แต่เราไม่ได้ัวดรอยนะ พูดถึงเรื่องอากัปกิริยาของพระของเณรเคารพเรา หรือกลัวเรานี้กลัวอยู่มาก เพราะนิสัยของเราเป็นอย่างนี้จริงจั่ง ใครจะมาทะเล้งได้ง่าย ๆ เมื่อไร

อันนี้พอขึ้นไปก็คิดว่าจะทำแกงก็แกงหม้อเล็ก กินกันอย่างเอร็ดอร่อยเฉพาะเรา พอขึ้นไปทางนี้ก็ออกแล้ว พอออกมาทำนตบมาปั๊บ ทางนี้ก็ปั๊บเลย รับปั๊บ ๆ ไปเลย ที่นี้มันไม่ใช่เวทีน้อย เป็นเวทีแซมเปียนเสียงลั่นอยู่บนกุฏิณะซี พระเณรอยู่ที่ไหนเดินจงกรมในป่าก็ออกมาหมดเต็มได้ถุนั้นนะ ชัดกันระหว่างลูกศิษย์กับอาจารย์ เป็นอย่างนั้นนะ คือถ้ามันไม่ลง มันไม่ลง มันไม่เหมือนใครนะ ถ้าไม่ลงมันมีข้อข้องใจตรงไหนที่จะคัดค้านตรงไหนมันก็เอาตรงนั้น ใ้อเรื่องที่ว่าทฐิมานะवादรู้วดฉลาดไม่มีแหละ คือว่าชัดต่ออรรถต่อธรรมอย่างไรมันก็เอากันไปตามนั้น ๆ เพื่อหาทางออกเพื่อท่านช่วย ที่นี้ตรงไหนมันชัดอยู่ตรงไหนมันก็สู้ตรงนั้นละซี ต่อยกัน

เสียงท่านก็ขึ้นเต็มเหนียว ใ้อเราก็ชัดเต็มเหนียว พระเณรไปเดินจงกรมอยู่ในป่าที่ไหน ๆ มาเต็มหมดได้ถุนกุฏิณะ มีแต่เรากับท่านอยู่ข้างบน พอเจียบไปไม่มีอะไรแล้วที่นี้พระก็ค่อยด้อมขึ้นมา อันดับแรกก็คือผู้หัวหน้า อายุพรรษาแก่กว่าเพื่อนด้อมขึ้นมา แล้ววงค์นั้นค่อยด้อมขึ้นมา ๆ เต็ม ข้างล่างเต็ม อย่างนั้นแหละ นี่พูดถึงเรื่องความเอาจริงเอาจั่ง ถ้ามันไม่ลงนะ ยังไงมันก็ไม่ลง เป็นอย่างนั้นนะ เพราะฉะนั้นจึงหาเหตุผลชัดข้องอยู่ตรงไหนชัดตรงนั้น ท่านตอบมาผางมันยอมนะ ถ้ายอมปั๊บหมอบปั๊บ เอาละได้แล้ว ลงแล้วนะถ้าธรรมเอาให้เต็มเหนียวแล้วลงใจแล้ว ถ้าไม่ลงใจยังงั้นมันก็ไม่ลง เพราะฉะนั้นจึงต้องชัดกันเต็มเหนียว ฮู้ย ขบขันกับพ่อแม่ครูจารย์มัน

แล้วเราก็เคยถามดูว่า บรรดาครูบาอาจารย์ลูกศิษย์ลูกหาท่านที่เคยมาอยู่กับหลวงปู่ มัน มีองค์ไหนบ้างที่การพูดสนทนาปราศัยการโต้การตอบกันรุนแรงเกี่ยวกับเรื่องปัญหาต่างต่าง ๆ มีองค์ไหนบ้างไหม บอกไม่มี เขาวามีแต่ท่านอาจารย์องค์เดียว มีแต่ท่านอาจารย์องค์เดียว มันชัดกันเรื่อยนี้กับหลวงปู่มัน ไม่ใช่คืนหนึ่งคืนเดียวนะ จิตอันนี้คือเวลามันออกเป็นอัตโนมัติแล้ว มันจะรู้ของมันทุกแง่ทุกมุมไป บางแง่บางมุมนี้เราก็แก้ไปได้ ๆ แต่อันไหนที่แก้ไม่ได้ นั้นละเป็นปัญหาที่จะขึ้นหาท่านเข้าใจใหม่ละ อันนี้ติดตรงนี้ ตรงนี้ติดตรงนี้ เอาอันนี้ละขึ้นไปหาท่าน

เวลากลับเรียนท่าน ท่านอธิบายให้ฟังนี้ ถ้ามันยังไม่ลงใจตรงไหนมันก็เอาอันนี้ออกต่อสู้อ ๆ เพื่อเบิกทางตัวเอง นี้ละที่ท่านรุนแรงขึ้นเรื่อย ถ้าทางนั้นตบออกมาปั๊บ ทางนี้มันมีแง่หนึ่งที่จะรับกันมันก็ชัดกันอีก ทางนั้นใส่มาเบรียงอีก มันก็มีแง่หนึ่ง ก็เลสั่นละแง่ของเราเข้าใจใหม่ แ่งของท่านเป็นแง่ธรรม แ่งของเราเป็นแง่กิเลส สอดออกมาท่านตีบ๊วะลง มันก็ชัดกันใหญ่ นี้ละเรื่องราว เพราะฉะนั้นจึงได้ถามดูว่า บรรดาครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นลูก

ศิษย์ผู้ใหญ่ของท่านมาตั้งแต่เดิมนั้น มีองค์ไหนบ้างที่ต่อต้านเหมือนอย่างผมมีไหม ไม่มี มีท่านอาจารย์องค์เดียวเท่านั้นละ ว่าอย่างนั้น บอกไม่มีนะ นี่มันคืออย่างนั้นนะเราไม่ใช่เล่นนะ

ที่นี้เวลาพูดตรงไหนก็ตาม ไม่มีพลาดอีกเหมือนกัน ท่านใส่เปรี้ยว ๆ ลงมาเรียกว่า หมอบราบลงมาเลย ลงใจเข้าใจไหม เมื่อลงใจแล้วความเพียรมันก็พุ่งซึ ลงใจแล้วยังไงก็ไม่ถอย ถ้ายังไม่ลงความเพียรไม่ลงนะ ถอยหน้าถอยหลัง มันเป็นอะไรพูดไม่ถูก คือทุกอย่างมันลงคาราคาซังแล้วมันจะลงได้ยังไงใช้ไหม ถ้าลงว่าเอาละที่นี้พอ พุงเลย อันนี้ก็เหมือนกัน ท่านลงที่ไรมีแต่ถึงขั้นว่าเอาละพอแล้ว เอาละพอ มันก็เปรี้ยว ๆ แล้วสติปัญญาขึ้น ตอนท่านป่วยนั้นชิมันหนักมากนะ ท่านป่วยธาตุขึ้น เราป่วยใจ คือจิตใจของเรามันหมุนเป็นธรรมจักรตลอดเวลาตั้งแต่เคยพูดให้ฟังแล้ว ความเพียรอัตโนมัติมันไม่มีเวล่ำเวลาเลย เว้นแต่หลับ แม้แต่หลับยังต้องบังคับ มันก็ยังไม่อยากจะหลับ มันเพลินในการทำงานแก้กิเลสตลอดเวลาโดยอัตโนมัติของมัน

นี่ละเราก็นักทางนี้ ท่านก็นักทางธาตุขึ้น หมุนตัว ๆ เลย แล้วเป็นตอนสำคัญเสียด้วย มันเป็นอย่างใจจนให้เราคิดนะ ทั้งคิดทั้งดีเจ้าของไว้ เอ้ มันเป็นอย่างใจ เวลาความเพียรของเราเร่งเท่าไรธาตุขึ้นพอแม่ครูอาจารย์ก็เป็นแบบนั้น มันเป็นอย่างใจกันนะ อย่างนี้มีแต่คอยตีไว้นะ กลัวมันจะเป็นอกุศลถึงท่านเข้าใจไหม ด้วยความเคารพเทิดทูนท่านสุดหัวใจอยู่แล้วแต่เรื่องราวมันก็เป็นยังไง เราก้หมุนตัวเรา ทางธาตุขึ้นของท่านก็หมุนตัว ก็อยู่ในวงของเราที่จะต้องรับผิดชอบทางธาตุทางขึ้นของท่านตลอดเวลาขึ้นนะ แล้วครูบาอาจารย์ป่วยขนาดนั้นเราจะปล่อยมือได้ยังไง เพราะฉะนั้นจึงว่าอยู่ในมุ้งมีแต่เรากับท่าน ๆ ก็อย่างนี้เอง คือว่ามันปล่อยไม่ได้นะ

ประการหนึ่งท่านก็เมตตามากเสียด้วย เราพูดตรง ๆ ไม่ใช่ว่าโอ้อวดอะไรนะ เพราะเราทำทุกอย่างไม่มีที่ท่านจะให้ท่านตั้งข้อสงสัยว่าเคารพท่านหรือไม่ พูดง่าย ๆ เรียกว่ามีแต่เรื่องสละตายด้วยกันหมดแล้ว ท่านจะไม่ลงใจได้ยังไง ท่านก็ต้องเมตตา พอท่านจับลับจับบึงหนึ่งนะ ตอนนั้นเราก็กออกไปเดินจงกรม แล้วสั่งพระไว้ นี่ผมจะไปเดินจงกรมตรงนี้นะ แต่ก่อนเราบอกใครเมื่อไร ทางจงกรมของเราอยู่ในกลางดงลึก ๆ บอกใครเมื่อไร อันนี้ทำไม่ถึงบอก นี่ผมออกจากนี้ผมจะไปเดินจงกรมตรงนั้น ถ้าท่านถามถึงให้รีบไปบอกผมตรงนี้นะ พอท่านลืมหัดขึ้นมาสืบ ท่านมหาไปไหน นั่นขึ้นอย่างนี้นะ ทักปั๊บพระก็ไปออกตามเรา เราก้ปั๊บเข้ามุ้งเลย มีอะไรก็จัดการทำไปเรื่อย ๆ นี่อำนาจเมตตาธรรมของท่านมีต่อเราไม่ใช่บ่อยเหมือนกัน

เราก้ห่างท่านไม่ได้ ใจจิตอันนี้มันก็หมุนของมันตลอดเวลา นี่ซีที่มันเอากันอย่างหนักตรงนั้นละนะ โห้ย พูดถึงเรื่องพ่อแม่ครูจารย์มันนี้เราพูดจริง ๆ มันไม่มีคำว่าอ้อมพอนะ มันดูมันตีมันอะไรทุกอย่าง เทิดทูนสุดหัวใจเลยกับพ่อแม่ครูจารย์มัน เพราะท่านดีตรงไหนนั่นคือมหากัณฑ์ ท่านลากตรงไหนขึ้นมานั่นคือมหากัณฑ์ ลากขึ้นมาจากตรงไหนนั่นคือมหากัณฑ์ทั้งหมดเลยนะ ก็เราไม่รู้จะว่ายังไง ท่านรู้ไปแล้วท่านลากขึ้นมา เรายังบึ้งจะลง นี่ที่เถียงท่าน

เข้าใจไหม เรายังจะปั่นลง ท่านลากชั้นมันยังไม่ยอมขึ้น เสียงลั่น โอ้ ขบขันดีนะ เรื่องพ่อแม่ ครูจารย์มันกับเรานี่ ถึงวาระที่เป็นแซมเปียน ชัดกันไม่ถอยจริง ๆ นี่ จนพระเณรแตกตื่นมา เต็มใต้ถุนหมดวัดเลย อยู่ใต้ถุนกุฏิเต็มหมด ไม่มีฟืนมีไฟ เต็มอยู่ข้างล่าง ทางนี้ก็ชัดกันอยู่ ข้างบน โอ้ย ขบขันดีนะ

นี่เราพูดถึงเรื่องการประกอบความ پاکความเพียร ธรรมมีอยู่ กิเลสมีอยู่ สมบูรณ์แบบด้วยกัน ในใจดวงเดียวนี้ เอ้อมไปทางธรรมก็คว่ำธรรมมาเป็นกิเลส กิเลสก็ลากไป ๆ ถ้าปล่อยมือกิเลสก็โดดใส่ธรรม ฟาดธรรมแหลกเหลวไปหมด ตลอดถึงหมอนก็ตกกุฏิไปเลย เสื่อตกกุฏิ หมอนตกกุฏิ เจ้าของตกกุฏิไปเลย ให้กิเลสมันขยำเข้าใจไหม พอเรารู้ว่าความเพียรมากกิเลสก็ตกทางนั้น ธรรมะเราก็ขึ้นทางนี้ เป็นอย่างนั้น คือหมอนก็ไม่สนใจ หมอนก็ตกไปคนละทิศละทาง ธรรมกับใจของเราไปคนละทิศละทาง ไม่ได้ห้วงกัน เป็นอย่างนั้นนะ เอาให้จริงซิ ทุกอย่างมีอยู่สมบูรณ์

เราอย่าไปเชื่อเรื่องกิเลส ว่ามรรคผลนิพพานไม่มี แหม มันละเอียดล่อล่อล่อมให้เคลิ้มหลับได้อย่างดีนะกิเลส เราอดคิดไม่ได้ เมื่อมันผ่านไปหมดมันรู้หมดเลยนะ เรียกว่าละเอียดล่อล่อมล่อมมากไม่มีอะไรเกินกิเลสในวงวัฏจักรนี้ วางั้นเลย ถ้าไม่มีธรรมเข้ามาแทรกแล้ว โลกทั้งหลายนี้จะเป็นก็กัปกัลป์ก็ต้องจมอยู่ที่นี่ ด้วยความเพลินหลงตามกิเลส ที่นี้ธรรมแทรกบึบเข้าไปนี่เพลินหามันอะไร นี่จงอาจรู้ไหม นี่ไอ้สามเหลี่ยมรู้ไหม ความหมายว่าอย่างนั้นนะ ธรรมท่านกระตุกเอา นี่จงอาจรู้ไหม นี่สามเหลี่ยมรู้ไหม นี่ไอ้ห้ารู้ไหม ท่านชี้บอก เรายังไอ้ห้านี้เวลามันแผ่พังพานนำคุณนะว่าอีกนะ พวกเรานะเข้าใจไหม เวลาไอ้ห้ามันแผ่พังพานนี้นำคุณนะ นั่นนะไม่รู้จักตายเข้าใจไหม แล้วไอ้จงอาจก็เหมือนกันเวลามันพ้อขึ้นมา นี่ โถ เหมือนพญานาคนะ เกิดมาเราไม่เคยเห็นพญานาค มันไปอีกแล้วนะ มันเพลินเข้าใจไหม ไอ้สามเหลี่ยมนี้ แหม มีลวดลายทุกสิ่งทุกอย่างเต็มอยู่ในตัวนี้หมด ตัวเราไม่มีลวดลายสู้ไอ้ไม่ได้ แล้วเข้าไปคลอเคลียกับมัน มันจับเอา เนะเป็นอย่างนั้น มองเห็นอะไรเป็นเครื่องประดับของมันทั้งนั้น

ขอให้พี่น้องทั้งหลายทราบ นี่เปิดออกมาให้เห็นชัดเจน ใครเป็นเหมือนกัน เราก็เป็นมาแล้วผ่านมาแล้วถึงได้นำมาพูด ที่นี้พอธรรมจำเหนือหมดแล้วนี่ เข้าใจไหม นิมิตคุณนี้ มหันตโทษ เอามาจับกันบีบมันก็รู้กันทันที ๆ แล้วก็สอนทันที พระพุทธเจ้าสอนโลกสอนอย่างนั้น ค่อยเบิกออก ๆ มันค่อยเห็นภัยเข้าไปโดยลำดับลำดับ สอนเข้าไป แล้วธรรมจับเข้าไป ๆ ความเห็นโทษของมันหนักเข้า ความเห็นคุณค่าของธรรมหนักเข้าเหมือนกัน เมื่อต่างอันต่างหนักแล้วก็เบิกออก ๆ ที่นี้ขยะ ๆ นี่สามเหลี่ยม ไอ้ห้า จงอาจ นี่เป็นเหมือนมหาภัยกษัตริ์นี้ละที่ความเพียรมันบุกตลอดเวลาจะไม่มีเวลาหลับนอน คือหนีจาก ๓ ตัวนี้เข้าใจไหม

อันนี้คือธรรม จำให้เห็นแล้วนี่จงอาจ นี่สามเหลี่ยม นี่ทำทาน นี่งูเห่า มันยังชัด ๆ มันก็ยิ่งเบียดตัวของมันออกไป นี่ที่ว่าท่านความเพียรกล้า ท่านพุ่งตลอดเวลาคือจะหนีจากนี้ เห็นภัยอย่างถึงใจ แล้วคุณค่าแห่งธรรมที่ลากเรานี้ก็เห็นอย่างถึงใจ เมื่อต่างอันต่างถึงใจแล้ว มัน

ก็ล้มตัวไปได้คนเรา นี่ละที่ท่านว่าความเพียรอัตโนมัติ ไม่มีเวล่ำเวลา เป็นตายก็ไม่เคยคำนึง ขอให้พ้นโดยถ่ายเดียว ขอให้หลุดพ้นโดยถ่ายเดียว ๆ ตลอดเวลา พวกท่านจำเอานะ นี่เราพูดเปิดให้ฟังทุกวัน ๆ นะ

เราจนจะตายเท่าไรก็ยิ่งเป็นห่วงเป็นใย บรรดาลูกเต้าหลานเหลนของเราทั่วประเทศ ไทย พวกนี้พวกบ้าเพลินไอ้สามกษัตริย์ ไอ้สามเหลี่ยมไอ้ทำทานไอ้จางเองนี่ตลอดเวลา มันไม่ได้เห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นภัย ดึงเท่าไรมันยังว่าอย่ามายุ่ง กำลังชมวิว ของไอ้สามเหลี่ยมอยู่นี่ ลวดลายอย่างนี้มันมีวิวอย่างหนึ่ง ๆ กำลังชมอยู่อย่างนี้ เราสอนแล้วมันยังบอกเราว่าอย่ายุ่ง มันว่าอีกนะ ก็เลสตัวมันหนามันบอกถึงขนาดว่าอย่ายุ่ง แถวนี่มีไหม เอาละพอ

เมื่อวานนี้ ทองคำได้ ๑ กิโล ๑๓ บาท ดอลลาร์ได้ ๔๔๗ ดอลลาร์ รวมทองคำที่มอบเข้าคลังหลวงแล้วเวลานี้ ๒,๗๕๐ กิโล รวมยอดที่มอบแล้วและยังไม่ได้มอบเป็นจำนวนทองคำ ๔,๓๐๒ กิโล ซึ่งเท่ากับ ๔ ตัน ๓๐๒ กิโลกรัณมาทราบตามนี้

ลูกศิษย์คืนสุดท้ายที่นั่งตลอดรุ่งนั้น อัจฉรย์ผลเป็นอย่างไรคะ

หลวงตา อัจฉรย์ผลเป็นยังไง โอ๊ย จะให้เราชี้ยังไง ก็อัจฉรย์เหมือนกัน คืนสุดท้ายที่จะหยุดนั้น พ่อแม่ครูจารย์ชวนเอาเข้าใจใหม่ ท่านว่ากิเลสไม่อยู่ในกายนะมันอยู่ในใจนะ ท่านว่าเวลานี้การฝึกกรรมฐานใจมันก็ค่อยสงบค่อยดี ๆ เป็นหลักเป็นเกณฑ์ไปแล้ว แล้วจะมากรรมอะไรร่างกายของเราซึ่งไม่ใช่สถานที่ของกิเลส ความหมายว่าอย่างนั้น แล้วท่านก็พูดถึงเรื่องสารตีฝึกม้า คือถ้าเมื่อจิตมีหลักมีเกณฑ์แล้วการฝึกกรรมฐานนั้นก็ต้องลดลง ๆ ความหมายว่าอย่างนั้น แต่ท่านไม่พูดกับเราแบบนั้น กลัวเราจะอ่อนเปียก เพราะท่านรู้ว่าเรานิสัยมันผาดโผนตลอดมาและตลอดไปด้วย มันผาดโผนมาก ให้ท่านพูดธรรมดาพอดี ๆ จิตใจเราไม่ใช่จิตใจพอดี ท่านจึงฟาดเปรี้ยงเลย ให้เราไปแกงเอง พิจารณาเอง ยอมรับเองอย่างนั้น

เมื่อคืนนี้เดินจงกรมไม่ได้เลยนะ อย่างนี้ตลอดรุ่ง เดินอยู่บนกุฏิก็ไม่ได้ เดินไปใกล้ ๆ นิดเดียว เดินข้างในนั้นพุ่ง ๆ ยึดเส้นยึดสายสะตวงสบาย แต่เมื่อคืนนี้ลงไม่ได้เลยตลอดรุ่ง แม้แต่เมื่อเข้าก็ยังเดินอยู่บนกุฏิ ออกไปเดินนี้ไม่ได้ เอาละเลิกกันได้แล้ว เลิกกันนะลูกหลาน เลิกกันได้แล้วนักเรียน เราเทศน์เพียงเท่านี้ วันนี้ธรรมไม่มีเหลือแล้ว ออกหมดห้องแพบหมดเลยไม่มีเหลือ วันหลังต้องหาใหม่ แต่การหาใหม่ที่จะออกเดินทางไปหาใหม่มันก็ต้องมีน้ำมันเติมรถอีก เราจะต้องหาน้ำมันก่อน เติมน้ำมันรถถึงจะติดเครื่องไปได้ต่อไป น้ำมันคืออะไรเราไม่อยากจะพูดมาก แต่ใครจะขยายออกไปก็ขยายไปเถอะเราไม่ว่า แต่เราไม่อยากจะพูดมากเท่านั้นเอง ให้ไปขยายเอง

ลูกศิษย์หลวงตาเจ้าคะ หลวงตาบอกว่าธรรมแท้มีจริง ๆ มันจริงเลยคะ เพราะหลวงตาเทศน์เมื่อปี ๐๕ หนูไปอ่านหนังสือหลวงตาเทศน์ทางภาคปฏิบัติ คำพูดอันเดียวกันเลยเจ้าคะ ตั้ง ๔๐ ปีแล้วคำเดียวกันเลยคะ หลวงตาบอกว่าธรรมแท้มีจริง ๆ

หลวงตา เฮ้า พุดเมื่อไรก็ออกมาจากอันเดียวกันนี้ จะให้มันเป็นอื่นได้ยังไง
มันก็อันเดียวกันนี้ พุดเมื่อไรก็อย่างเดียวกันนี้ พระพุทธเจ้าปริณิพพานไปแล้วก็ธรรมอันนี้
ตรัสรู้ก็ธรรมอันนี้ แน่ะ

ลูกศิษย์หลวงตาเจ้าคะ พวกหนูโอกาสจะปฏิบัติอย่างนี้มันน้อยค่ะ คือหนูจะมีโอกาส
ปฏิบัติแบบคุณหญิงเขาได้ไหมเจ้าคะ

หลวงตา คุณหญิงปฏิบัติแบบไหนต้องถามคุณหญิงก่อนซิ เดี่ยวจะมาถูกมัด
เอาอีกนะนี่ อยู่ ๆ ต้องช่วยให้มัดเอานะ จะแบบไหนก็แบบของเรานั้นแหละ เท่านั้นที่แล้วกัน
นะ แบบใคร ๆ ก็แบบของเรา ๆ เต็มกำลังของเราทุกคน ๆ เท่านั้นพอดี เข้าใจไหม คนอื่น
เข้ามาก็ไม่พอดี เป็นแต่เพียงเป็นคติเข้ามาเตือนเรา เพื่อเราฟังของเราเอง เท่านั้นละนะ

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ทันต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd